

Кашук М.Г., Львівський державний
університет внутрішніх справ,
викладач кафедри іноземних мов

УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

Знання іноземних мов в умовах сьогодення надає додаткові можливості для самореалізації, розширення зв'язків і міжнародної співпраці, тобто є важливим компонентом професійної підготовки студента і передумовою побудови успішної кар'єри в майбутньому. Проте, незважаючи на достатньо сприятливі умови та можливості для вивчення і навчання мов, вихідні результати є дуже невтішні. Як повідомляють в Українському центрі оцінювання якості освіти, минулорічні результати Зовнішнього незалежного оцінювання з іноземних мов в українських абітурієнтів невисокі, хоча за всіма психометричними показниками тест був нижче середнього рівня складності, який навіть не можна порівнювати із міжнародними вимірами, такими як ТОЕБЬ та інші [4]. Хоча усюди наголошують на необхідності знати фахівцями різних сфер діяльності хоча б одну іноземну мову, студенти немовних спеціальностей зазнають значних труднощів при оволодінні нею. Адже, вступаючи після школи на немовні факультети, студенти вивчають іноземну мову за професійним спрямуванням, яка передбачає оволодіння фаховою лексикою і спрямована на розвиток у студентів умінь користуватися мовою у певній галузі знань.

Вивчення іноземної мови - це важкий і тривалий процес, який вимагає терпеливості, значної концентрації та впевненості в успішному результаті. На нашу думку, чи не найголовнішою причиною невисокої якості володіння студентами іноземною мовою і бажання її вивчати є низький рівень мотивації. Без сумніву, для того, щоб домогтися хороших результатів у навчанні мотивація є необхідна, позаяк без неї ентузіазм проходить дуже швидко і процес вивчення мови перетворюється на рутину. Як відомо, мотивація - це спонукання до дії,

динамічний процес фізіологічного та психологічного характеру, який керує поведінкою людини, визначає його спрямованість, організованість, активність. Це система мотивів або стимулів, які спонукають людину до конкретних форм діяльності або поведінки [2, с. 217].

Психологи стверджують, що однією з найактуальніших проблем сучасної педагогіки є розвиток і постійна підтримка навчальної діяльності, забезпечення сприятливого емоційного клімату на заняттях. Тому завдання викладача - створювати умови позитивної мотивації навчання і максимального розкриття творчого потенціалу особистості у процесі оволодіння студентами іноземною мовою як засобом спілкування на міжкультурному рівні. Необхідно будувати навчальний процес таким чином, щоб студенти на кожному етапі відчували просування до наміченої цілі. Адже, чим цікавіше вивчається іноземна мова, тим легше вона засвоюється. До того ж, зважаючи на те, що у більшості вузів студенти на немовних факультетах вивчають іноземну мову за професійним спрямуванням протягом лише одного навчального року один раз на тиждень, викладачі повинні створити належні умови для формування мотивації у студентів.

На нашу думку, провідними спонукальними стимулами і умовами формування мотивації у студентів є наступні:

- авторитет, ерудиція та людські якості викладача, які сприяють позитивним емоціям студентів;
- навчання на оптимальному рівні складності;
- індивідуалізація процесу навчання з метою надання можливості кожному студенту відчути власний успіх, що сприяє підвищенню рівня активності студента і відповідно його задоволення від процесу навчання;
- використання педагогічної оцінки як об'єктивного показника індивідуальних досягнень студента;
- зниження чи усунення особистісного страху чи невпевненості студента у можливості зробити помилки, виявити свою некомпетентність чи виглядати гіршим за інших;

- підбір тем для обговорення, які б викликали інтерес у всіх чи переважній більшості студентів;
- створення на заняттях мовленнєвого середовища, повідомлення студентів про завдання уроку, адже мовна активність виникає лише тоді, коли комунікативне завдання сприймається студентом; формулювання завдань повинне бути зрозумілим та цікавим, воно повинне створювати психологічне налаштування і відкривати перед студентом чітку мовленнєву перспективу;
- проведення заняття в активному і жвавому дусі із використанням новітніх технічних засобів, охоплюючи різновиди вправ і завдань, спрямованих на удосконалення усіх видів мовленнєвої діяльності - читання, писання, слухання, говоріння;
- залучення студентів до науково-дослідницької діяльності, організація уроків-дискусій, уроків-конференцій, рольових і ділових ігор та театралізованих свят, які б сприяли розвитку творчої особистості студентів;
- створення естетичної атмосфери (відвідування студентами виставки, театру, музею, тощо) з подальшим обговоренням на заняттях іноземною мовою;
- створення професійної атмосфери (відтворення реальних ситуацій відповідно до фахових обов'язків, пов'язаних з майбутньою професією);
- проведення бесід зі студентами про значення іноземної мови для різних професій, використовуючи матеріали з літератури, фільмів, періодичних видань, Інтернет-ресурсів тощо, які б доводили студентам, як представникам тої чи іншої професії згодилися знання іноземної мови у професійній діяльності чи просто у життєвих ситуаціях.

Безперечно, вище вказаний перелік стимулів і умов для формування мотивації можна продовжити і іншими мотивуючими факторами, такими як, наприклад, можливість навчатися за кордоном, відсутність мовного бар'єра під час подорожей, необмежений доступ до інформації, задоволення власних амбіцій і прагнення до саморозвитку, можливість

насолоджуватися творами мистецтва (книги, пісні, фільми, вистави тощо) в оригіналі та інші.

Без сумніву, однією з найбільш сильних мотивацій для продовження вивчення мови є отримання позитивного результату. Поступово при наполегливому вивченні прогрес буде ставати все помітнішим, а подальше вивчення мови приноситиме лише задоволення. Тому слід пам'ятати, що мотивація - потужний психологічний інструмент, тому що саме вона допомагає просуватися до поставленої мети і долати усі труднощі у вивченні іноземної мови.

Список використаних джерел

1. Бужикова Р., Бужиков Р. Мотиваційне та емоційне стимулювання студентів-нефілологів у процесі навчання // Вища освіта України. - К.: Педагогічна преса, 2004. - № 4. - С. 73-76.

2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997. - 376.

3. Коваленко В.П. Проблема мотивації вивчення іноземної мови та лінгвокультурний аспект // Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. - 2013. - 14 (273). - С. 117-120.

4. Український центр оцінювання якості освіти [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua>